

Preventivní strategie školy
období 2021–2025

Název a adresa školy:	Základní škola Pchery, Školní 338, 273 08 Pchery
Telefonní kontakt:	312 587 791, 724 073 714
E-mailová adresa:	info@zspchery.cz

Jméno a příjmení ředitele:	Mgr. Jaroslava Landová
Telefonní kontakt:	724 073 714
E-mailová adresa:	jaroslava.landova@zspchery.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence:	Mgr. Zuzana Denkrová
Telefonní kontakt:	724 896 666
E-mailová adresa:	zuzana.pelcova@zs-pchery.cz
Specializační studium:	Ano

Jméno a příjmení výchovného poradce:	Není ustanoven
Telefonní kontakt:	
E-mailová adresa:	
Specializační studium:	

.....
Schválila: Mgr. Jaroslava Landová

.....
Vypracovala: Mgr. Zuzana Denkrová

1) Právní normy vztahující se k tématům primární prevence

- Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních (novelizováno vyhláškou č. 197/2016)
- Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže + příloha č. 22
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2021
- Rámcový vzdělávací program základního vzdělávání
- Protidrogový akční plán EU 2021-2025

2) Vymezení pojmů

- Prevence

Soubor opatření zaměřených na předcházení nežádoucím jevům. Intervence výchovná, vzdělávací, zdravotnická, sociální (předcházení výskytu, zamezení progresi, zmírňující existující formy, řešící důsledky rizikové chování).

Dělení:

- Primární prevence (kompetence školy):

Ovlivňování výchovy, vzdělávání, volnočasových aktivit, poradenství, práce s hodnotami pro doposud nezasažené jedince/skupiny.

- Specifická: práce s populací u níž lze přepokládat negativní vývoj (programy zaměřené na konkrétní skupiny).

- Všeobecná: práce s běžnou populací bez zohlednění rizikových skupin.

- Selektivní: skupiny se zvýšeným rizikem vzniku rizikového chování.

- Indikovaná: práce s výrazně ohroženými jedinci/s jedinci u nichž se rizikové chování vyskytlo.

- Nespecifická: metody a přístupy umožňující rozvoj harmonické osobnosti (rozvoj nadání, zájmů/aktivit). Podpora smysluplného trávení volného času, zamezení vzniku rizikového chování.

- Sekundární prevence

Práce s rizikovými jedinci/jedinci se zvýšenou pravděpodobností výskytu rizikového chování/trestné činnosti. Jejím cílem je předcházení vzniku, rozvoji, přetrvávání rizikového chování.

- Terciální prevence

Resocializace narušených jedinců ve snaze předcházet rizikům, snižovat rizika plynoucí ze vzniklé sociální deviace, minimalizace střetů se společností.

- Efektivní primární prevence

Obsahuje kontinuální/komplexní/interaktivní preventivní programy. Zaměřuje se na dobré klima, zkvalitňování komunikace, rozvoj sociálních a emočních kompetencí, odmítání NL, zvyšování sebevědomí/sebehodnocení, zvládání náročných životních situací.

- Principy efektivní primární prevence:

- soustavnost
- dlouhodobost
- aktivnost
- přiměřenost
- názornost
- uvědomělost

- Zásady efektivní primární prevence:

- systémový přístup
- komplexnost
- včasnost
- vytrvalost
- důslednost
- pružnost

- Specifika prevence dle věku:

- předškolní: Tvorba zdravých životních návyků.
- mladší školní: Prohlubování dovedností ochrany zdraví. Informování o škodlivosti tabáku/alkoholu.
- starší školní: Rozvoj sociálních dovedností, programy specifické prevence.
- mládež: Podpora protirizikových postojů/norem, nabídka alternativního trávení volného času, řešení obtížných situací.

- Rizikové chování

Chování, v jehož důsledku může dojít k nárůstu (výchovně vzdělávacích, zdravotních, sociálních) rizik pro jedince/společnost.

Oblasti dle MŠMT:

chování:

- interpersonální agresivní (agrese, šikana, intolerance, xenofobie, rasismus)
- delikventní (vandalismus, krádeže, graffiti)
- závislostní (látkové a nelátkové)
- sexuální rizikové (promiskuita, předčasný styk)
- rizikové chování v dopravě

- záškoláctví
- rizikové sportovní aktivity
- spektrum poruch příjmu potravy
- negativní působení sekt
- syndrom CAN
- sebepoškozování
- domácí násilí
- příslušnost k subkulturám

- Preventivní dokumenty školy

- Preventivní strategie školy

Závazný dokument školy zaměřený na plnění dlouhodobých a komplexních preventivních cílů, který je tvořen školou na čtyři roky. Vychází z následujících dokumentů:

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027.
- Akčního plánu realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2021.
- Rámcového vzdělávacího programu základního vzdělávání.
- Metodických doporučení MŠMT (viz výše).

- Preventivní program školy

Závazný dokument škol vycházející z preventivní strategie školy, který je tvořen školním metodikem prevence na dobu jednoho školního roku. Stanovuje krátkodobé cíle školy, mapuje současnou situaci a vyhodnocuje uskutečněné preventivní aktivity.

- Krizový plán školy

Závazný dokument školy mapující rizikové a krizové situace, které mohou nastat ve školním prostředí. Obsahuje postupy řešení těchto situací a zároveň rozděluje kompetence a povinnosti jednotlivých pracovníků školy.

3) Analýza současné situace

Škola každoročně zpracovává preventivní program školy a pravidelně aktualizuje krizový plán školy. Preventivní program školy vychází z aktuálních potřeb a možností školy.

Zaměřuje se na plnění krátkodobých cílů, přičemž jsou tyto cíle plánovány tak, aby těchto cílů mohlo být dosaženo. Za plnění preventivního programu školy odpovídají všichni pedagogičtí zaměstnanci školy. Vzhledem k omezeným (převážně finančním) možnostem školy závisí plnění programu převážně na pedagogických pracovnících školy, zvláště pak na třídních učitelích.

4) Systém organizace preventivních aktivit na škole

- vedení školy

- Vytváří podmínky pro předcházení rizikového chování.
- Zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole
- Spolupracuje se školním metodikem prevence, krajským školským koordinátorem
- Zpracovává související témata do školního řádu.
- Dohlíží na realizaci preventivních programů a spolupráci s externími pracovníky.

- školní metodik prevence

- Tvoří, kontroluje, realizuje preventivní program.
- Vyhledává, sleduje a předkládá nabídky preventivních programů pedagogickým pracovníkům.
- Organizuje preventivní programy.
- Metodicky vede/koordinuje vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Spolupracuje s vedením školy a všemi pedagogickými pracovníky školy.
- Zajišťuje uveřejnění informací týkající se prevence na webu školy a školních nástěnkách.
- Vzdělává se v oblasti prevence.
- V případě potřeby poskytuje poradenství a vykonává intervenci.

- třídní učitel

- Vytváří příznivé podmínky sociálního klima třídy.
- Vede třídní hodiny.
- Vytváří si přehled o osobnostních zvláštěnostech žáků, rizikových žácích (či rizikových signálech), žácích ohrožených školním neúspěchem a žáků s SVP
- V případě potřeby poskytuje poradenství a vykonává intervenci.

5) Cílové skupiny

Strategie je zaměřena na všechny cílové skupiny osob, jež jsou v úzkém kontaktu se školním prostředím. V první řadě se jedná o všechny žáky 1.- 9. ročníku, dále pak o pedagogické pracovníky a v neposlední řadě také o zákonné zástupce žáků. Preventivní strategie školy je primárně zaměřena na předcházení vzniku/rozvoji rizikového chování u žáků. Prostřednictvím dlouhodobých cílů usiluje o eliminaci rizikového chování ve školním prostředí, osvětu a utváření harmonické osobnosti žáků. Zaměření týkající se pedagogických pracovníků směřuje zvláště ke zvyšování jejich kompetencí v preventivní problematice. U zákonných zástupců školy převažuje snaha o zvýšení informovanosti.

6) Cíle preventivní strategie

- Dlouhodobé
 - Zvyšovat informovanost o rizikovém chování a jeho důsledcích i možnostech předcházení.
 - Podporovat pozitivní klima školy.
 - Vést žáky ke zdravému životnímu stylu.
 - Vytvářet nabídku aktivního trávení volného času žáků
 - Usilovat o získání finančních prostředků pro realizaci preventivních aktivit.
 - Podporovat zájem pedagogů v oblasti prevence rizikového chování a osobnostně sociální výchovy.
 - Usilovat o zlepšení spolupráce mezi pedagogickými pracovníky a metodikem prevence.
 - Zvyšovat informovanost zákonných zástupců v oblasti rizikového chování.
- Střednědobé
 - Zajistit různorodé způsoby předávání informací týkající se problematiky rizikového chování.
 - Pořádat mimoškolní akce, zúčastňovat se/vytvářet tematicky zaměřené projektové dny, výlety, soutěže.
 - Vyhledávat finančně výhodné nabídky externí spolupráce.
 - Usilovat o dotace, granty.
 - Pravidelně vyhledávat a sledovat nabídky preventivně zaměřených programů.

7) Vyhodnocení

Školní metodik prevence každoročně vyhodnocuje plnění preventivního programu školy, jež vychází z preventivní strategie školy. Na konci platného období vyhodnotí dosažení cílů stanovených v preventivní strategii školy. Výsledky předá vedení školy a prokonzultuje s ním následné výstupy a případná opatření.